

ORİJİNAL MAKALE / ORIGINAL ARTICLE

Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi/ KMÜ UBESBD
International Journal of Physical Education and Sport Sciences / KMU JIPES

REKREASYON YÖNETİMİ VE SPORUN KESİŞİMİNDE DİSİPLİNLER ARASI AKADEMİK KADRO GEREKLİLİĞİ

¹Batikan KARAVELİOĞLU

¹Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya, Türkiye

Geliş Tarihi / Received: 21.10.2025, *Kabul Tarihi / Accepted:* 05.02.2026

ÖZET

Bu çalışma, rekreasyon yönetimi ile spor bilimlerinin kesişim noktasını hem kendi içinde hem de disiplinler arası bir yaklaşımla ele almaktadır. Bu iki alanın entegrasyonunun yaşam kalitesinin artırılmasında önemli rol oynayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, Rekreasyon Yönetimi ve Spor Bilimleri disiplinlerinin kesişim alanlarını ve disiplinler arası iş birliğinin yaşam kalitesine katkılarını mevcut literatür ışığında sistematik olarak inceleyip değerlendirmektir. Bu amaca ulaşmak için ilgili konuyu kapsayan akademik veri tabanlarında anahtar kelimelerle arama yapılarak ilgili makale ve tezler taranmış ve sistematik bir literatür derlemesi yöntemiyle elde edilen bulgular tematik olarak sentezlenmiştir. Çalışmada spor ve rekreasyonun yönetimi, spor tesislerinin planlanması, sürdürülebilirlik, toplum sağlığı, profesyonel gelişim, yerel yönetimlerde uygulamalar ve spor turizmini ve bunlara ek olarak rekreasyon yönetimi eğitiminin, spor bilimleri fakültesi akademisyenleri ile disiplinler arası etkileşimi konularına değinmektedir ve rekreasyon ve spor yönetiminin, bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal sağlığını destekleme ve yaşam kalitelerini artırma konusundaki kritik rolünü vurgulamaktadır. Türkiye’deki rekreasyon yönetimi programlarının müfredatında spor temelli derslerin ağırlığı dikkate alındığında ise spor bilimleri kökenli akademisyenlerin bu derslerde görev alması, eğitimin niteliğini artıracığı düşünülmektedir. Spor bilimleri fakültelerinde yer alan rekreasyon bölümleri ve uzmanlık alanları da bu süreçte güçlü bir akademik katkı sunabilir. Bu bağlamda akademik kadroda disiplinler arası iş birliği hem akademik yeterliliği geliştirmek hem de sektörel ihtiyaçlara yanıt verebilmek açısından zorunlu bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon Yönetimi, Spor, Akademisyen

Corresponding Author: Batikan KARAVELİOĞLU, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya, Türkiye

E-mail: batikankvo@gmail.com

ABSTRACT

This study addresses the intersection of recreation management and sports sciences through both an internal disciplinary perspective and an interdisciplinary approach. The integration of these two fields is believed to play a significant role in enhancing the quality of life. The primary objective of this study is to systematically examine and evaluate the common ground and interaction areas between the disciplines of Recreation Management and Sports Sciences, as well as the contributions of interdisciplinary collaboration to the quality of life, in light of the current literature. To achieve this goal, a systematic literature review methodology was adopted, involving keyword searches across relevant academic databases for articles and theses concerning the subject. The findings obtained through this method were then thematically synthesized. The study discusses subjects such as the management of sport and recreation, the planning of sports facilities, sustainability, public health, professional development, applications in local governments, and sports tourism. Furthermore, it touches upon the interdisciplinary interaction between recreation management education and sports science faculty members. The research emphasizes the critical role of recreation and sports management in supporting individuals' physical, mental, and social health, and ultimately enhancing their quality of life. Considering the prevalence of sports-based courses in the curricula of recreation management programs in Türkiye, the involvement of academics with a sports science background in teaching these courses is expected to raise the quality of education. Recreation departments and specialization areas within sports science faculties can also provide a strong academic contribution to this process. In this context, interdisciplinary collaboration within the academic staff is deemed a necessary approach for both improving academic competence and responding to sectoral needs.

Keywords: Recreation Management, Sport, Academician

1. GİRİŞ

Rekreasyon Yönetimi ve spor disiplinleri bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal sağlığını geliştirmek amacıyla önemli bir rol oynamaktadır. Rekreasyon, insanların boş zamanlarını değerlendirdiği eğlenceli ve dinlendirici etkinlikleri kapsarken spor, rekabet unsuru taşıyan ve genellikle belirli kurallara göre yapılan organize fiziksel aktiviteleri ifade eder (Torkildsen, 2011). Bu iki alanın kesişimi bireylerin sağlıklı yaşam biçimlerinin teşvik edilmesi, yaşam kalitesinin artırılması (Bishop-Fitzpatrick ve ark., 2017) ve toplumsal etkileşimin artırılması açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Rekreasyonel ve sportif faaliyetlere düzenli katılımın yalnızca fiziksel dayanıklılığı değil aynı zamanda sosyal uyum, dayanışma ve aidiyet duygusunu da güçlendirdiği geniş bir literatür tarafından desteklenmektedir (Parlak, 2023; Smith ve Westerbeek, 2007).

Bu bağlamda, rekreasyon yönetimi ve spor alanında yapılan çalışmalar, bireylerin sosyal bağlılık oluşturmak ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmek (Litwiller ve ark., 2017) amacıyla önemli bulgular sunmaktadır. Disiplinler arası yaklaşımlar toplum sağlığı hedeflerine ulaşmada daha entegre ve etkili programlar geliştirmek için zorunludur (Hutchinson, 2011).

Rekreasyon yönetimi, bireylerin fiziksel, zihinsel ve duygusal sağlıklarını iyileştiren etkinlikleri planlayan ve yöneten bir disiplindir. Bu alan toplumların yaşam kalitesini artırmayı hedefler ve geniş bir kapsamda spor, turizm, kültürel etkinlikler ve toplumsal hizmetler gibi bir dizi faaliyet içerir (Çolak ve Erkan, 2020). Rekreasyon yönetimi, farklı disiplinlerin birleşimi olan bir eğitim alanı olarak, öğrencilerin çeşitli beceri ve bilgi alanlarında donanımlı olmalarını sağlar (Büyüksaraç, 2021). Spor bilimleri fakültesi, spor psikolojisi, spor fizyolojisi, egzersiz bilimleri, spor yönetimi, rekreasyon ve benzeri alanları kapsayarak, sporun insan sağlığı üzerindeki etkilerini ve bu alandaki uygulamaları derinlemesine inceleyen bir akademik yapıdır (Yılmaz ve Güler, 2019). Spor bilimleri fakültelerinde yer alan rekreasyon bölümleri, bu geniş disiplinler arası bakış açısını, rekreasyon yönetimi alanına entegre ederek öğrencilere hem teorik hem de pratik bilgi sunmaktadır (Altun ve Erdoğan, 2020).

Rekreasyon yönetimi müfredatlarında, sporun önemli bir yer tuttuğu ve fiziksel sağlığı iyileştirme noktasında önemli bir araç olarak kullanıldığı bilinmektedir (Kara ve Koç, 2021). Bu nedenle, spor bilimleri fakültelerinin akademisyenlerinin rekreasyon yönetimi derslerinde yer alması entegrasyon yaklaşımının güçlenmesini sağlar ve öğrencilere spor ile ilgili

derinlemesine bilgi aktarımının yanı sıra sağlık, egzersiz ve toplumsal etkileşim gibi unsurların nasıl birleştirilebileceğini öğretir (Güler, 2020).

Sporun rekreasyon üzerindeki etkileri bireylerin fiziksel aktivite düzeylerini artırmasının yanı sıra sosyal bağlılık ve topluluk oluşturma gibi olumlu sonuçlar da doğurmaktadır (Schmidt ve Wiggins, 2006). Ayrıca rekreasyon yönetimi ve spor arasındaki ilişki toplumsal düzeyde sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada da önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle şehirleşme ve teknolojik gelişmelerin hızlandığı günümüzde bireylerin fiziksel aktiviteye katılım oranları azalmaktadır. Bu nedenle rekreasyon yönetimi stratejileri ve spor organizasyonları insanların aktif bir yaşam sürmelerini teşvik edecek biçimde yeniden tasarlanmalıdır (Gomez ve ark., 2012).

Bu derleme makalesinin amacı rekreasyon yönetimi ile sporun kesişimini ve bu kesişim itibarı ile rekreasyon yönetimi bölümü eğitiminde spor bilimlerinin rolünü inceleyerek disiplinler arası akademik entegrasyon yaklaşımın gerekliliğini sorgulamaktadır. Spor bilimlerinin, rekreasyon yönetimi müfredatına dahil olması ile akademik kadronun çeşitlendirilmesinin hem öğrencilerin daha kapsamlı bir eğitim almasına hem de toplum sağlığını iyileştiren etkin stratejilerin geliştirilmesine nasıl katkı sağlayacağı ele alınacaktır.

Rekreasyon Yönetiminin Temel İlkeleri

Rekreasyon yönetimi, etkinliklerin ve alanların planlanması, organizasyon yönetimini içerir (Roberts, 2018). Bu süreç kullanıcı ihtiyaçlarının ve beklentilerinin analiz edilmesi, uygun alanların seçilmesi ve gerekli altyapının oluşturulması ile başlar. Sürdürülebilirlik rekreasyon alanlarının ve faaliyetlerinin sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi doğal kaynakların korunması ve çevresel etkilerin minimize edilmesi açısından önemlidir (Hammitt ve ark., 2015; Roberts, 2018).

Rekreasyon yönetiminin kullanıcı odaklı olması gerektiği belirtilmiştir. Etkin iletişim, kullanıcı geri bildirimlerinin alınması ve hizmetlerin bu geri bildirimlere göre iyileştirilmesi, başarılı rekreasyon yönetiminin temel unsurlarındandır (Godbey, 2009). Ayrıca rekreasyon alanlarının erişilebilirliği ve güvenliği de önemli faktörler arasında yer alır. Rekreasyon yönetimi, insanların boş zamanlarını daha verimli ve keyifli bir şekilde değerlendirmelerini sağlamak amacıyla yapılan planlama ve organizasyon çalışmalarını kapsar (Torkildsen, 2005).

Etkin planlama ve organizasyon kaynakların verimli kullanılması ve faaliyetlerin doğru bir şekilde organize edilmesini sağlar. Ayrıca sürdürülebilirlik ilkeleri, rekreasyon alanlarının korunmasını ve uzun vadeli kullanımlarını garanti altına alır (Edginton ve ark., 2004).

Sürdürülebilirlik, sadece çevresel koruma ile sınırlı değildir. Ekonomik ve sosyal olarak da rekreasyon yönetiminin önemli bir parçasıdır. Bu toplumun tüm kesimlerine hitap eden hizmetlerin sunulması ve bu hizmetlerin uzun vadeli ekonomik faydalar sağlaması anlamına gelir (Veal, 2002).

Spor ve Rekreasyon Yönetiminin Kesişimi

Spor, rekreasyon yönetiminin temel ve vazgeçilmez bir bileşenidir. Bireylerin fiziksel aktiviteler yoluyla sağlıklarını korumalarını ve geliştirmelerini hedefler. Fiziksel aktivitelerin sağlık üzerindeki iyileştirici etkileri, bireyin enerji harcamasını artırarak kronik hastalık riskini azaltmasından (Caspersen ve ark., 1985) nörolojik faydalarına kadar geniş bir yelpazede kanıtlanmıştır.

Spor etkinlikleri ve organize rekreasyonel faaliyetler bireysel faydaların ötesinde toplumun genel sağlığına olumlu katkılarda bulunur ve sosyal etkileşimleri artırır (Bailey, 2006). Bu bağlamda sporun rekreasyon yönetimi içindeki rolü ve önemi büyüktür. Spor ve rekreasyon yönetimi bu tür fiziksel aktivitelerin geniş kitlelere ulaşacak şekilde teşvik edilmesi, planlanması ve organize edilmesiyle ilgilidir. Bu entegre yaklaşım sadece bireylerin sağlığını iyileştirmekle kalmaz aynı zamanda güçlü sosyal bağları ve toplumsal dayanışmayı güçlendirir.

Ayrıca spor ve rekreasyon yönetimi, çeşitli spor etkinliklerinin ve rekreasyon programlarının düzenlenmesi ile ilgilidir. Bu etkinlikler katılımcıların hem fiziksel ve zihinsel sağlıklarını iyileştirir hem de sosyal etkileşimlerini artırır (Chalip ve ark., 2003).

Spor ve rekreasyon yönetiminin kesişiminde insan kaynakları yönetiminin önemine değinilmiştir. Spor tesislerinde çalışan personelin eğitimi ve motivasyonu hizmet kalitesini artırmada kritik rol oynar (Chelladurai, 2006).

Spor Tesislerinin Planlanması ve Yönetimi

Spor tesislerinin planlanması, bakımı ve yönetimi kullanıcıların güvenli ve konforlu bir ortamda spor yapmalarını sağlar. Tesislerin düzenli bakımı ve güvenliği etkinliklerin başarılı bir şekilde yönetilmesini destekler (Chelladurai, 2006). Spor tesislerinin yönetimi aynı

zamanda kullanıcı memnuniyetini artırmak için çeşitli stratejileri içerir. Spor tesislerinin planlanmasında finansal sürdürülebilirlik önemlidir. Tesislerin uzun vadeli finansal planlaması sürdürülebilir bir işletme modeli oluşturulmasını sağlar (Crompton, 1999). Bu hem kamu hem de özel sektör yatırımları için geçerlidir.

Spor tesislerinin planlanmasında ve yönetiminde topluluk katılımı da önemlidir. Topluluk üyelerinin ihtiyaçları ve beklentileri dikkate alınarak yapılan planlamalar tesislerin daha etkili ve verimli kullanılmasını sağlar (Mowen ve ark., 2013). Ayrıca topluluk katılımı, tesislerin sahiplenilmesi ve korunması açısından da önemlidir. Spor tesislerinin planlanması kullanıcı ihtiyaçlarının ve beklentilerinin analiz edilmesini içerir. Bu süreç kullanıcıların spor tesislerini nasıl kullanacaklarını ve bu tesislerin nasıl yönetileceğini belirler (Westerbeek ve Smith, 2003). Etkin yönetim tesislerin düzenli bakımını, güvenliğini ve kullanıcı memnuniyetini içerir.

Finansal sürdürülebilirlik spor tesislerinin uzun vadeli başarısı için kritik öneme sahiptir. Bu, tesislerin gelir kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve maliyetlerin etkin bir şekilde yönetilmesi anlamına gelir (Hoye ve ark., 2015).

Spor ve Rekreasyon Alanlarında Sürdürülebilirlik

Spor ve rekreasyon alanlarının sürdürülebilir yönetimi, çevresel, sosyal ve ekonomik boyutları entegre eden bütüncül bir yaklaşım gerektirir. Çevresel sürdürülebilirlik, doğal kaynakların korunması, çevresel etkilerin minimize edilmesi ve ekolojik ayak izinin azaltılması gibi temel prensiplere dayanır (Hammitt ve ark., 2015; Moore ve Driver, 2005; Mowen ve ark., 2013). Bu boyut özellikle spor tesislerinin planlanmasında ve rekreasyonel kullanımın doğa üzerindeki etkilerinin yönetiminde kritik öneme sahiptir.

Sosyal sürdürülebilirlik ise yerel halkın bu alanlara adil erişimini ve faydalanmasını teşvik eder (Thompson, 2016). Yerel halkın katılımının sağlanması, kültürel mirasın korunması ve alanlardan elde edilen ekonomik faydaların toplulukla paylaşılması, sosyal sürdürülebilirliğin ana unsurlarıdır. Dolayısıyla, spor ve rekreasyon yönetimi, uzun vadeli yaşam kalitesini güvence altına almak için bu durumun stratejilerini aktif olarak uygulamalıdır (Chapin ve Knapp, 2015).

Toplum Sağlığının Geliştirilmesinde Spor Rekreasyonunun Rolü

Spor rekreasyonu, bireylerin yaşam kalitesini ve toplum sağlığını destekleyen merkezi bir araçtır. Bu tür faaliyetlere düzenli katılım, Fiziksel aktivitenin teşvik edilmesi yoluyla obezite,

Tip 2 diyabet ve çeşitli kalp hastalıkları gibi önemli kronik sağlık sorunlarının önlenmesine doğrudan yardımcı olur (Blair ve ark., 2001; Warburton ve ark., 2006).

Bireysel sağlık faydalarının yanı sıra spor rekreasyonu sosyal etkileşimleri ve toplumsal bağları güçlendirerek toplum sağlığına önemli katkılar sağlar. Spor etkinlikleri bireylerin ortak bir amaç etrafında bir araya gelmesini, sosyal etkileşimlerde bulunmasını ve güçlü sosyal ağlar kurmasını teşvik eder (Mowen ve ark., 2013). Güçlenen bu toplumsal bağlar, genel yaşam kalitesini artırarak sosyal sağlığın geliştirilmesinde kritik bir rol oynar. Bu nedenle spor ve rekreasyon yönetimi, toplum sağlığı politikalarının ayrılmaz bir bileşeni olarak görülmelidir.

Spor rekreasyonu, sosyal etkileşimleri ve toplumsal bağları güçlendirmektedir. Spor etkinlikleri, bireylerin bir araya gelmesini ve sosyal etkileşimlerde bulunmasını teşvik eder (Coalter, 2007).

Rekreasyon Yönetiminde Spor Eğitimi ve Profesyonel Gelişim

Rekreasyon ve spor yönetiminde eğitim ve profesyonel gelişim bu alanda kariyer yapmak isteyen bireyler için hayati fırsatlar sunar. Rekreasyon yönetimi programları öğrencilere gerekli yönetim, liderlik ve organizasyon becerilerini kazandırarak onların profesyonel hayatta başarılı olmalarını sağlar (Pedersen ve Thibault, 2018).

Eğitim ve sürekli profesyonel gelişim sektördeki hizmet kalitesini doğrudan artırır. Bu eğitimler öğrencileri spor tesislerinin planlanması, etkinlik yönetimi, bütçeleme ve halkla ilişkiler gibi temel işlevler için hazırlar. Ayrıca sektör dinamiklerinin hızlı değişimi göz önüne alındığında, profesyonel gelişim faaliyetleri (seminerler, sertifika programları) yöneticilerin güncel trendleri ve sürdürülebilirlik ilkelerini yakından takip etmeleri için bir zorunluluktur. Bu sayede rekreasyon yönetiminin hizmet kalitesi ve sektörel yeterliliği sürekli olarak yükseltilir. (Masteralexis ve ark., 2011). Spor yönetiminde insan kaynakları yönetimi de önemlidir. Spor tesislerinde çalışan personelin eğitimi ve motivasyonu hizmet kalitesini artırmada kritik rol oynar (Chelladurai, 2006).

Yerel Yönetimlerde Spor ve Rekreasyon Yönetimi

Yerel yönetimlerin spor ve rekreasyon alanlarının planlanması ve yönetimindeki rolü büyüktür. Bu yönetimlerin spor ve rekreasyon alanlarının planlanması ve yönetimindeki rolü başarılı uygulama örnekleri ve stratejileri içerir. Toplulukların ihtiyaçlarına uygun rekreasyon

hizmetleri sunarak toplum sağılığını ve sosyal etkileşimleri artırır. (Crompton, 1999; Kraus ve Curtis, 2000).

Yerel yönetimlerin rekreasyon yönetiminde finansman ve kaynak yönetimi konularında karşılaştıkları zorluklar da büyüktür. Yeterli bütçe ve kaynakların sağlanması sürdürülebilir ve kaliteli hizmet sunumunu sağlar (Godbey, 2009; Hylton, 2013).

Spor ve Rekreasyon Alanlarında Yenilikçi Yaklaşımlar

Rekreasyon yönetiminde yenilikçi yaklaşımlar, spor ve rekreasyon alanlarının kullanıcı dostu etkileşimli ve daha verimli hale getirilmesini sağlar. Teknolojik gelişmeler, kullanıcı deneyimini zenginleştiren önemli fırsatlar sunar. Bu kapsamda, Sanal Gerçeklik (VR) ve Artırılmış Gerçeklik (AR) gibi teknolojilerin kullanımı ve akıllı spor tesislerinin entegrasyonu kullanıcıların daha ilgi çekici ve etkileşimli deneyimler yaşamasını sağlamaktadır (Carter ve Lorenc, 2016; Shilbury ve ark., 2009).

Buna ek olarak dijital dönüşüm rekreasyon yönetiminde operasyonel verimliliği artırır. Online rezervasyon sistemleri, yönetim yazılımları ve diğer dijital teknolojiler (Ratten 2011; Thompson, 2016), rekreasyon alanlarının daha etkili ve verimli kullanılmasını sağlar. Bu yenilikçi yaklaşımlar, rekreasyon yönetiminde sürekli gelişimi ve hizmet kalitesinin yükseltilmesini teşvik eder.

Rekreasyon Yönetiminde Karşılaşılan Zorluklar

Rekreasyon yönetiminde karşılaşılan zorluklar, hizmet sunumunda esneklik ve uyum gerektiren finansal, operasyonel ve kullanıcı odaklı çeşitli alanları kapsar. Başarılı olmak için bu zorlukların etkili bir şekilde yönetilmesi önemlidir. Bu zorlukların başında finansman ve kaynak yönetimi gelir. Yeterli bütçe ve kaynakların (personel, tesisler) sağlanması, sürdürülebilir ve kaliteli hizmet sunumunun temelini oluşturur. Kamu, özel ve gönüllü sektörlerde kaynakların yetersizliği, yönetimlerin karşılaştığı en büyük engellerdendir (Godbey, 2009; Hylton, 2013).

Bir diğer kritik zorluk kullanıcı beklentileri ve memnuniyetinin sağlanmasıdır. Kullanıcıların sürekli değişen talepleri ve yüksek beklentileri rekreasyonel hizmetlerin yönetimi için sürekli bir baskı yaratır. Bu nedenle kullanıcı geri bildirimlerinin düzenli olarak toplanması ve hizmetlerin bu geri bildirimlere göre hızla iyileştirilmesi kullanıcı memnuniyetini artırmanın anahtarıdır (Moore ve Driver, 2005; Mowen ve ark., 2013).

Başarılı Rekreasyon ve Spor Turizmi Örnekleri

Başarılı rekreasyon ve spor turizmi örnekleri diğer projelere ilham kaynağı olur. Bu projeler, yenilikçi yaklaşımlar ve etkili yönetim stratejileri ile dikkat çeker (Weed, 2008). Başarılı spor turizmi projelerinin ekonomik ve sosyal etkileri büyüktür. Spor etkinlikleri yerel ekonomileri canlandırır ve toplumsal bağları güçlendirir (Gibson, 1998; Hall ve Page, 2006).

Turizm ve spor bilimlerinin birleşimi çağdaş eğitim ve uygulama alanlarında disiplinler arası bir yaklaşımın önemini vurgulayan bir konudur. Bu birleşim özellikle spor turizmi alanında kendini göstermektedir. Spor turizmi, bireylerin spor etkinliklerine katılmak veya izlemek amacıyla seyahat etmelerini içeren bir turizm türüdür. Bu alan turizm ve spor bilimlerinin kesişim noktasında yer almakta ve her iki disiplinin de bilgi ve uygulama alanlarını birleştirmektedir (Duman ve ark., 2021)

Spor turizmi, turizm endüstrisinin önemli bir segmenti haline gelmiştir. Büyük spor etkinlikleri, ev sahibi destinasyonlara ekonomik faydalar sağlamakta ve turistik destinasyonların sürdürülebilir ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmaktadır. Bu durum spor bilimleri ve turizm disiplinlerinin birlikte çalışmasını gerektirmektedir. Spor bilimleri spor etkinliklerinin planlanması, organizasyonu ve yönetimi konularında uzmanlık sağlarken turizm disiplini ise bu etkinliklerin turistik çekicilik haline getirilmesi ve pazarlanması konularında katkı sunmaktadır (Çetin, 2023).

Rekreasyon Yönetimi Bölümü Akademik Kadro Dağılımı

Toker ve Nergiz (2023) yapmış oldukları “Rekreasyon Yönetimi Bölümü Akademisyenlerinin Mevcut Durumu Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmaya göre rekreasyon yönetimi bölümü akademisyenlerinin lisans eğitimi dağılımının %61,11 ini turizm işletmeciliği kapsamındaki bölümler oluştururken, %38,88’ ini İİBF mezunları oluşturmaktadır. Spor bilimleri temel alanına bakıldığında ise bu sayı %13.04’e düşmektedir. Aynı çalışmanın sonucu olarak akademisyenlerin yüksek lisans eğitimlerine bakıldığında turizm işletmecilik alanlarının %71,62 olduğu, İİBF mezunlarının ise %28.38 olduğu görülmektedir. Spor bilimleri temel alanı ise sadece %11.9 olduğu görülerek bu kısmın tamamını da antrenörlük eğitiminin oluşturduğu görülmektedir. Yapılan bu geniş kapsamlı çalışma, rekreasyonun sporla olan bağlantısı ve rekreasyon yönetimini bölümünün müfredatı baz alındığında spor bilimleri fakültesi akademisyenlerinin bölüme daha fazla entegre edilebileceği düşünülebilmektedir.

Rekreasyon Yönetimi Bölümü Akademik Kadroları ve Destek Uzman Gerekliliği

Rekreasyon yönetimi, çok disiplinli bir alan olarak, yalnızca turizm mezunlarının uzmanlık alanı olmakla kalmaz aynı zamanda spor bilimleri gibi diğer akademik alanlardan da katkı almalıdır. Akademik kadronun çeşitliliği öğrencilerin geniş bir perspektif kazanmasına olanak tanır. Bu bağlamda spor bilimleri fakültelerinin akademisyenlerinin rekreasyon yönetimi derslerinde yer alması hem teorik hem de pratik açıdan önemli bir katkı sağlayacaktır. Disiplinler arası bir yaklaşım rekreasyon yönetimi eğitiminde sporun insan sağlığı ve toplumsal etkileri gibi önemli konulara daha derinlemesine bir bakış açısı getirebilir. Bu yaklaşım öğrencilerin sadece turizm odaklı bir eğitim almakla kalmayıp buna ek olarak fiziksel sağlık, psikolojik iyi olma halleri ve sosyal etkileşim gibi unsurların da rekreasyon süreçlerinde nasıl birleştirilebileceğini anlamalarına yardımcı olacaktır (Duman ve Yılmaz, 2022; Seyed, 2020). Ayrıca spor bilimlerinin rolü öğrencilere spor ve fiziksel aktivitelerin toplumsal refah ve yaşam kalitesini artırma noktasındaki önemini öğretme açısından büyük fırsatlar sunmaktadır (Kaya ve Koç, 2019).

Rekreasyon Yönetimi Eğitiminde Disiplinler Arası İş Birliğinin Rolü ve Önemi

Rekreasyon yönetimi, yalnızca bir turizm perspektifinden değil aynı zamanda spor, sağlık ve toplumsal iyi olma halleri gibi çeşitli disiplinlerden beslenen bir alandır. Bu nedenle spor bilimlerinin müfredata entegrasyonu öğrencilerin çok yönlü bir eğitim almasına olanak sağlar ve disiplinler arası iş birliğinin önemini vurgular. Spor bilimleri fakültelerinin akademisyenleri, öğrencilere insan vücudu, egzersiz fizyolojisi ve toplumsal etkiler konusunda değerli bilgiler sunarak bu bölüme yeni bir bakış açısı geliştirebilirler (Ogunleye, 2020). Disiplinler arası iş birliği farklı alanlardaki bilgi ve deneyimlerin birleşmesiyle akademik ve pratik olarak daha yenilikçi ve etkili eğitim yöntemlerinin ortaya çıkmasını sağlar (Akpınar, 2022; Çakır, 2021; Gül, 2021).

Rekreasyon eğitimi Türkiye’de hem Spor Bilimleri fakültelerinde (Rekreasyon adıyla) hem Turizm fakültelerinde (Rekreasyon Yönetimi adıyla) verilmektedir bu çifte yaklaşımla ilgili olarak spor ve turizm fakültelerinde aynı uzmanlık için farklı programların açıldığını ve farklı müfredatlar uygulandığını vurgular (Tokgöz ve Gülcan, 2022).

Kızanlıklılı ve Birinci (2018) Türkiye’de rekreasyon eğitiminin başlangıcı beden eğitimi ve spor alanında olarak, 2009’dan itibaren turizm fakültelerinde de programlar açılmaya başlanmış olup rekreasyonun hem spor hem turizm cephesine yayılmış, giderek yayılan yeni bir alan

olduğunu hazırlanmış lisansüstü tezlerin farklı anabilim dallarında yer almasıyla “rekreasyonun disiplinler arası bir kavram” olduğunu ortaya koymuştur. Bu veriler rekreasyonun doğal olarak spor bilimleri ile yoğun ilişkili bir eğitim alanı olduğunu göstermektedir.

Rekreasyon Eğitiminde Müfredat ve İçerik Kıyaslaması

Akademik araştırmalar, spor ve turizm programları arasındaki müfredat farklılıklarını saptamıştır. Örneğin Tokgöz ve Gülcan (2022), Türkiye’de spor bilimlerinde Rekreasyon ve turizm fakültelerinde Rekreasyon Yönetimi programlarının amaçlarının benzer olmasına karşın ders içeriklerinde yüksek uyumsuzluk olduğunu belirtir. Aynı çalışmada, 49 program incelenmiş ve iki disiplin altındaki müfredatların yüzde düzeyinde bile örtüşmediği vurgulanmıştır. Korkutata (2017) gibi araştırmalar ise Türkiye’de lisans düzeyindeki rekreasyon eğitiminde büyük oranda spor bilimleri odaklı derslerin ağırlıkta olduğunu; örneğin uygulamalı spor dersleri ve sağlık derslerinin öne çıktığını göstermiştir.

Bu bağlamda tartışmalar devam etse de rekreasyon yönetimi programlarındaki kurs içeriklerinin önemli bir kısmı spor bilimleri konuları (spor fizyolojisi, spor yönetimi, fiziksel aktivite vb.) ile örtüşmektedir. Bir başka deyişle, birçok rekreasyon dersinin içeriği spor bilimleri eğitiminin temel konularını kapsar (örneğin “Spor Rekreasyonu”, “Sağlık Sporları”, “Su Sporları Uygulamaları” gibi). Bu bağlamda, rekreasyon programlarının içeriğini güçlü biçimde kavrayabilmek için spor bilimleri altyapısına sahip öğretim üyeleri gerekli olduğu çıkarımı yapılabilmektedir.

Akademik Kadroda Uzmanlaşma ve Eksiklikler

Rekreasyon eğitim programlarında uzman akademik kadro eksikliği önemli bir sorun olarak saptanmıştır. Şimşek ve ark. (2023), farklı üniversitelerdeki 34 rekreasyon lisans programının müfredatını incelediği analizinde, programların büyük kısmında uzmanlaşmış eğitim kadrosu bulunmadığını tespit etmiştir. Bu eksiklik ders sayısı ve çeşitliliğinde eksiklikler olarak sonuçlara yansımış, programa ait mesleki özellikleri kazandıracak derslerin yeterince verilmediği görülmüştür. Çalışmada elde edilen bulgular ışığında tüm programlarda öğretim elemanlarının rekreasyonun alt dallarında uzmanlaşmasının gerektiği vurgulanmıştır. Örneğin araştırma, bu bulgunun temel sebebi uzmanlaşmış kadro eksikliği olarak açıklanabilir diyerek, alanına özel yetişmiş akademisyenlerin yokluğunun müfredat uyumsuzluğuna yol açtığı sonucuna ulaşmıştır.

Bu noktada Toker ve Nergiz (2023) tarafından yapılan bir çalışmada da Türkiye’de 19 adet rekreasyon yönetimi programında toplam 92 öğretim elemanı bulunduğu, bunların yalnızca 8’inin doktora alanının rekreasyon yönetimi/rekreasyon olduğu ortaya konmuştur. Ayrıca bu akademisyenlerin yayımladığı 2.100 yayından sadece 238’inin doğrudan rekreasyon alanıyla ilgili olması uzman akademisyen sayısının sınırlı olduğunu işaret etmiştir (Toker ve Güçlü, 2023). Tüm bu veriler rekreasyon yönetimi eğitiminde özel birikimli spor/rekreasyon uzmanları ihtiyacının olduğunu düşündürmektedir.

Spor Bilimleri Akademisyenlerinin Programlara Katkısı

Literatürde, müfredat eksikliklerini gidermek ve eğitim kalitesini artırmak için derslerin yalnızca kendi bölümündeki kadrodan ibaret kalmaması gerektiği önerilmiştir. Simşek ve ark. (2023), katalogda bulunan tüm dersler bölüm içindeki akademisyenler tarafından verilmemeli ilgili dersi verebilecek üniversite içindeki ya da dışındaki uzmanlarda dersleri verebilmelidir biçimindeki öneriyle farklı disiplinlerden uzmanların görevlendirilmesinin önemine işaret eder.

Bu çerçevede spor bilimleri fakültelerindeki akademisyenlerin rekreasyon yönetimi programlarında ders vermesi hem müfredat boşluklarını doldurabilir hem de güçlü bir disiplinler arası sinerji yaratabilir. Güncel Rekreasyon Yönetimi ders programları, spor branşları, spor fizyolojisi, hareket bilimi ve spor yönetimi gibi alanlara kapsamlı bir şekilde yer vermektedir (Kızanıklı ve Birinci 2018; Tokgöz ve Gülcan 2022). Bu çekirdek spor bilimleri konuları rekreasyon uzmanlarının halk sağlığını destekleyen programları planlayabilmesi için zorunlu bir temel oluşturur.

Özellikle rekreasyon programlarının müfredatındaki spor temelli derslerin yüksek ağırlığı (Toker ve Güçlü Nergiz, 2023), bu konularda Spor Bilimleri fakültesi akademisyenlerinin derin akademik birikimine doğrudan ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu iş birliği, yalnızca teorik bilgi aktarımını değil, aynı zamanda uygulamalı ve araştırma odaklı entegrasyonu teşvik ederek eğitimin niteliğini yükseltir (Çakır, 2021; Ogunleye, 2020;). Bu sinerji, aynı zamanda akademik kadronun uzmanlık alanlarına göre daha verimli dağılımını sağlayarak kurumsal yeterliliği de güçlendirir.

2. YÖNTEM

Bu çalışma, mevcut literatürün incelenmesi ve derlenmesi yoluyla gerçekleştirildiği için etik onay gerektirmemektedir. Ancak çalışmada kullanılan tüm kaynaklar uygun şekilde atıfta bulunulmuş ve bilimsel etik kurallara uyulmuştur.

Çalışma tasarımı, derleme makalesinin kapsamını, veri toplama ve analiz yöntemlerini, ayrıca araştırma sorunlarını açıkça belirterek, çalışmanın bilimsel geçerliliğini ve güvenilirliğini artırmayı amaçlamaktadır.

2.1. Çalışma Tasarımı

Bu derleme makalesinin tasarımı, rekreasyon yönetimi ve spor bilimlerinin kesişim alanlarındaki güncel ve temel akademik literatürü derinlemesine analiz etmeye yönelik sistematik bir yaklaşıma dayanmaktadır. Çalışma, rekreasyon yönetimi programları ile spor bilimleri akademisyenlerinin disiplinler arası entegrasyon potansiyelini, uygulama alanları ve zorlukları bağlamında sentezlemeyi amaçlamıştır.

Literatür taraması, alanında en geniş kapsamlı ve yüksek etki faktörüne sahip akademik veri tabanlarında gerçekleştirilmiştir. Temel olarak taranan indeksler şunlardır: Web of Science (WoS), Scopus, EBSCOhost (Academic Search Ultimate ve SPORTDiscus). Yükseköğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi.

Tarama sürecinde, iki temel tema etrafında yapılandırılmış Türkçe ve İngilizce anahtar kelime kombinasyonları kullanılmıştır:

Tema 1: Alan Kesişimi ve Uygulama Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Rekreasyon Yönetimi, Spor, Spor Bilimleri, Spor Yönetimi Sürdürülebilirlik, Spor Turizmi

Tema 2: Disiplinler Arası Yaklaşım Anahtar Kelimeler: Disiplinler Arası, Entegrasyon, Akademik İş birliği, Akademik Kesişim, Rekreasyon Kapsam, Turizm Kapsam

2.2. İstatistiksel Analiz

Çalışmaların kalitesi, PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) yönergelerine göre değerlendirilmiştir. Her çalışmanın metodolojik kalitesi, örneklem büyüklüğü ve bulguların güvenilirliği dikkate alınarak analiz edilmiştir. Dahil edilen çalışmalar detaylı olarak incelenmiş ve bu araştırmaların neticesinde daha genel bir sonuç çıkarımı yapılmıştır.

3. SONUÇ

Rekreasyon yönetimi ve sporun kesişimi bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal sağlığını desteklemek ve yaşam kalitelerini artırmak açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu derleme çalışması, rekreasyon yönetimi ve sporun farklı boyutlarını ele alarak bu alanların nasıl etkili bir şekilde yönetilebileceği ve rekreasyon yönetimi alanının spor bilimleri fakülteleri akademisyenlerinin müfredat dahilinde eğitimde etkili olabileceği düşüncesiyle disiplinler arası akademik eleman entegrasyonunun gerekliliği konularında bilgi sunmayı amaçlamıştır.

İncelenen çalışmalar ışığında, rekreasyon yönetimi eğitiminin geleceği disiplinler arası iş birliğine açık, dinamik ve alan uzmanlığına dayalı bir yapı ile şekillendirilebilir olduğu görülmektedir. Türkiye'deki mevcut rekreasyon yönetimi programlarının müfredatları incelendiğinde, içeriklerinin büyük ölçüde spor bilimleri ile örtüştüğü buna karşın programlarda yeterli sayıda spor bilimleri temelli akademik kadronun bulunmadığı açıkça görülmektedir. Bu durum hem ders kalitesini hem de mezun yeterliliklerini olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir. Alana özgü spor temelli derslerin spor bilimleri kökenli öğretim üyeleriyle yürütülmesi, eğitimin niteliğini artırıp uygulama becerilerinin kazandırılmasını kolaylaştırabilecektir.

Bu bağlamda spor bilimleri fakültelerindeki uzman akademisyenlerin rekreasyon yönetimi programlarında aktif olarak görev alması yalnızca bir tercih değil aynı zamanda bir gereklilik olduğu düşünülmektedir. Nitelikli akademik kadro desteği öğrencilerin uygulama odaklı beceriler geliştirmesine, sektörel beklentilere uygun mezunlar yetiştirilmesine ve disiplinler arası yapının güçlenmesine olanak sağlayacaktır. Literatürde açıkça görüldüğü gibi spor bilimleri ve rekreasyonun ayrılmaz ilişkisi göz önüne alındığında bu iş birliğinin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması hem akademik kaliteyi artıracak hem de rekreasyon yönetiminin toplumsal işlevselliğini güçlendireceği düşünülmektedir. Rekreasyon yönetimi eğitimi spor bilimleri uzmanları ile desteklendiğinde daha fazla gelişebilir ve çağın ihtiyaçlarına yanıt verebilir bir nitelik kazanacağı incelenen çalışmalar neticesinde söylenebilmektedir.

Sonuç olarak, bu derleme çalışmasıyla ulaşılan bulgular, Türkiye'deki Rekreasyon Yönetimi programlarının sürdürülebilirliği, hizmet kalitesi ve sektörel yeterliliği açısından disiplinler arası entegrasyonun zorunluluk derecesinde olduğunu göstermektedir. Rekreasyon yönetimi, özünde spor, turizm, çevre ve halk sağlığı gibi farklı bilim dallarından beslenen bir şemsiye disiplindir ancak mevcut akademik kadro dağılımı ve müfredat içeriklerinin analizi bu çok disiplinli yapının gerektirdiği uzmanlık dengesinin henüz sağlanamadığını ortaya koymuştur.

Rekreasyon Yönetimi bölümü akademisyenlerinin çoğunluğunun turizm ve İİBF kökenli olması ve Spor Bilimleri alanından gelenlerin oranının oldukça düşük kalması, programların müfredatında yer alan spor fizyolojisi, hareket bilimi ve uygulamalı spor dalları gibi hayati ders içeriklerinde teorik ve pratik uzmanlık boşlukları yaratmaktadır. Oysa bu çekirdek konular, mezunların sadece turistik etkinlikleri değil aynı zamanda toplum sağlığını destekleyen fiziksel aktiviteyi teşvik eden ve psikolojik iyi olma halini hedefleyen programları başarılı bir şekilde tasarlayabilmesi için olmazsa olmaz bir temel olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akpınar, S. (2022). The role of sports science in recreation management education. *International Journal of Sports Education*, 9(4), 90-102.
- Altun, Z., ve Erdoğan, O. (2020). Spor bilimleri fakültelerinde rekreasyon bölümü ve önemi. *Eğitim ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 44-56.
- Bailey, R. (2006). Physical education and sport in schools: A review of benefits and outcomes. *Journal of School Health*, 76(8), 397-401. <https://doi.org/10.1111/j.1746-1561.2006.00132.x>
- Bishop-Fitzpatrick, L., Smith DaWalt, L., Greenberg, J. S., & Mailick, M. R. (2017). Participation in recreational activities buffers the impact of perceived stress on quality of life in adults with autism. *Autism Research*, 10(6), 1152-1160. <https://doi.org/10.1002/aur.1753>
- Blair, S. N., Cheng, Y., & Holder, J. S. (2001). Is physical activity or physical fitness more important in defining health benefits? *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 33(6 Suppl), S379-S399.
- Büyüksaraç, S. (2021). Rekreasyon yönetimi eğitiminin kapsamı ve uygulamaları. *Spor ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(1), 33-45.
- Carter, S., & Lorenc, T. (2016). Smart sports facilities and innovative management in recreation. *Journal of Sports Management*, 30(2), 45-59.
- Caspersen, C. J., Powell, K. E., & Christenson, G. M. (1985). Physical activity, exercise, and physical fitness: Definitions and distinctions for health-related research. *Public Health Reports*, 100(2), 126-131.
- Chalip, L., Green, B. C., & Hill, B. (2003). Effects of sport event media on destination image and intention to visit. *Journal of Sport Management*, 17(3), 214-234.
- Chapin, S. F., & Knapp, C. N. (2015). Adaptation and sustainability in a small Arctic community: Results of an agent-based simulation model. *Environmental Science & Policy*, 54, 245-257.
- Chelladurai, P. (2006). *Human resource management in sport and recreation*. Human Kinetics.

- Coalter, F. (2007). *A wider social role for sport: Who's keeping the score?* Routledge.
- Crompton, J. L. (1999). *Financing and acquiring park and recreation resources*. Human Kinetics.
- Çakır, M. (2021). Disciplinary boundaries in recreation management education: Why sports science matters. *Journal of Interdisciplinary Studies*, 14(1), 76-88.
- Çetin, A. (2023). Spor Turizmi ve Spor Etkinlikleri Üzerine Bir Derleme. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 49-58. <https://doi.org/10.32706/tusbid.1293281>
- Çolak, O., Erkan, M. (2020). Rekreasyon yönetimi ve disiplinler arası bakış açıları. *Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 78-90.
- Duman, B., & Yılmaz, S. (2022). Sport sciences and recreation management: A future perspective. *International Journal of Sport Sciences*, 11(1), 67-79.
- Duman, G., Duman, S., Şahin, H. M., Uluç, E. A. (2021). Spor Turizmi ve Gönüllülük. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(4), 384-395. <https://doi.org/10.31680/gaunjs.1019029>
- Edginton, C. R., Hudson, S. D., Dieser, R. B., & Edginton, S. R. (2004). *Leisure programming: A service-centered and benefits approach*. McGraw-Hill.
- Gibson, H. (1998). Sport tourism: A critical analysis of research. *Sport Management Review*, 1(1), 45-76.
- Godbey, G. (2009). *Outdoor recreation, health, and wellness: Understanding and enhancing the relationship*. Resources for the Future.
- Gomez, B., Hsu, K., & Lin, C. (2012). Recreation management in urban settings: Challenges and strategies. *International Journal of Sport Management and Marketing*, 12(3), 175-190.
- Gül, E. (2021). Interdisciplinary approaches in recreation management: Bridging tourism and sports sciences. *Recreation and Wellness Review*, 18(2), 112-123.
- Güler, B. (2020). Spor ve rekreasyon yönetimi: Bir disiplinler arası yaklaşım. *Sağlık ve Fiziksel Aktivite Dergisi*, 14(4), 89-102.
- Hall, C. M., & Page, S. J. (2006). *The geography of tourism and recreation: Environment, place and space*. Routledge.
- Hammitt, W. E., Cole, D. N., & Monz, C. A. (2015). *Wildland recreation: Ecology and management*. John Wiley & Sons.
- Hoye, R., Smith, A. C., Nicholson, M., & Stewart, B. (2015). *Sport management: Principles and applications*. Routledge.
- Hutchinson, J. (2011). Understanding the relationship between recreation and sport. *Leisure Studies*, 30(4), 415-429.

- Hutchinson, S. L. (2011). *Introduction to recreation and leisure*. Human Kinetics.
- Hylton, K. (2013). *Sports development: Policy, process and practice*. Routledge.
- Kara, M., ve Koç, T. (2021). Rekreasyon yönetimi müfredatında sporun yeri. *Journal of Recreation and Leisure Studies*, 19(2), 56-68.
- Kaya, N., & Koç, H. (2019). The role of physical activity in enhancing recreational health. *Health & Fitness Journal*, 34(2), 43-50.
- Kızanıklı, M. M., ve Birinci, M. C. (2018). Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyindeki Rekreasyon Eğitime Yönelik Bir Değerlendirme. *Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi*, 3(1), 37–50.
- Kraus, R., & Curtis, J. E. (2000). *Creative management in recreation, parks, and leisure services*. McGraw-Hill.
- Litwiller, D., & ark. (2017). The relationship between physical activity and mental health: a metasynthesis of empirical evidence. *Mental Health and Physical Activity*, 13, 14-23.
- Masteralexis, L. P., Barr, C. A., & Hums, M. A. (2011). *Principles and practice of sport management*. Jones & Bartlett Learning.
- Moore, R. L., & Driver, B. L. (2005). *Introduction to outdoor recreation: Providing and managing natural resource-based opportunities*. Sagamore Publishing.
- Mowen, A. J., Kaczynski, A. T., & Cohen, D. A. (2013). The potential of parks and recreation in addressing physical activity and fitness. *President's Council on Physical Fitness and Sports Research Digest*, 14(1), 1-8.
- Ogunleye, O. (2020). The integration of sports sciences in recreation management education: The need for interdisciplinary collaboration. *Journal of Sports Education*, 22(3), 45-59.
- Parlak, N. (2023). Sporda sağlık, psikoloji ve toplum. Duvar Yayınları.
- Pedersen, P. M., & Thibault, L. (2018). *Contemporary sport management*. Human Kinetics.
- Ratten, V. (2011). Sport-based entrepreneurship: Towards a new theory of entrepreneurship and sport management. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 7(1), 57-69.
- Roberts, K. (2018). *Managing recreation, parks, and leisure services: An introduction*. Venture Publishing.
- Schmidt, J. J., & Wiggins, M. (2006). Social benefits of recreational sports. *Journal of Community Health*, 31(1), 42-50.
- Seyed, M. (2020). The importance of interdisciplinary approaches in recreation management. *Journal of Recreation and Leisure Studies*, 15(4), 212-230.
- Shilbury, D., Westerbeek, H., Quick, S., & Funk, D. (2009). *Strategic sport marketing*. Allen & Unwin.

- Smith, A., & Westerbeek, H. (2007). *The business of sport management*. Elsevier.
- Şimşek, K. Y., Gezer, İ., ve Çınar, İ. (2023). Rekreasyon uzmanının sahip olması gereken özelliklere göre lisans ders kataloglarının karşılaştırılması. *Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 5(2), 56–63.
- Thompson, W. R. (2016). Worldwide survey of fitness trends for 2017. *ACSM's Health & Fitness Journal*, 20(6), 8-17.
- Toker, F., ve Güçlü Nergiz, H. (2023). Rekreasyon Yönetimi Bölümü Akademisyenlerinin Mevcut Durumu Üzerine Bir İnceleme. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 370-381. <https://doi.org/10.36362/gumus.1178723>
- Tokgöz, P., ve Gülcan, B. (2022). Türkiye’de rekreasyon ve rekreasyon yönetimi lisans eğitim programlarının karşılaştırmalı analizi. *Tourism and Recreation*, 4(1), 50–57.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and recreation management* (5th ed.). Routledge.
- Torkildsen, G. (2011). *Leisure and recreation management* (6th ed.). Routledge.
- Veal, A. J. (2002). *Leisure and tourism policy and planning*. CABI Publishing.
- Warburton, D. E., Nicol, C. W., & Bredin, S. S. (2006). Health benefits of physical activity: The evidence. *CMAJ*, 174(6), 801-809.
- Weed, M. (2008). *Sport and tourism: A reader*. Routledge.
- Westerbeek, H., & Smith, A. (2003). *Sport business in the global marketplace*. Palgrave Macmillan.
- Yılmaz, M., ve Güler, İ. (2019). Spor bilimleri fakültesinin rolü ve önemi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 8(3), 112-123.